

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΑΞΗ
ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ

ΕΠΟ42 ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΤΡΙΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΟΔΩΡΗΣ ΣΟΛΛΑΤΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2012

2100 ΛΕΞΕΙΣ

Εκφώνηση εργασίας:

Απαντήστε στο εξής ερώτημα:

«Ποια από τις δύο έννοιες ερμηνεύει καλύτερα τις μεταβολές στη σύγχρονη κοινωνία; Η κοινωνική τάξη ή το κοινωνικό φύλο; Να δείξετε με ποιο τρόπο οι δύο αυτές έννοιες συσχετίζονται».

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
1. Οι όροι.....	4
2. Η παραδοσιακή αντίληψη.....	5
3. Κριτική, αμφισβήτηση και προσπάθειες σύνθεσης.....	6
4. Στην πράξη: μετανάστευση και εκπαίδευση.....	8
Συμπεράσματα.....	9
Βιβλιογραφία.....	11

Εισαγωγή.

Η μελέτη των κοινωνιών και η ερμηνεία των μεταβολών σε αυτές έχει το χαρακτηριστικό ότι επηρεάζεται από αυτές ακριβώς τις μεταβολές τις οποίες μελετάει. Έτσι, καθώς οι κοινωνίες εξελίσσονται ανεξάρτητα από τη θέληση των κοινωνιολόγων, η θεωρητική εργαλειοθήκη τους μπορεί ξαφνικά να χρειαστεί νέα θεωρητικά εργαλεία. Μια τέτοια περίπτωση θα εξετάσουμε σε αυτό το κείμενο. Αφού προσδιορίσουμε τη σημασία των βασικών εννοιών, θα περιγράψουμε την παραδοσιακή θεώρηση της κοινωνικής στρωμάτωσης και των κοινωνικών τάξεων και στη συνέχεια θα περιγράψουμε την κριτική προς αυτήν λόγω των νέων δεδομένων που προέκυψαν με το αίτημα της συμπερίληψης των έμφυλων διαφορών στη μελέτη της κοινωνίας, καθώς και τις προσπάθειες που έγιναν να συντεθεί μια νέα θεώρηση που να περιλαμβάνει και τις δύο έννοιες. Τέλος, θα δούμε δύο έρευνες σε συγκεκριμένους τομείς, της μετανάστευσης και της εκπαίδευσης, οι οποίες μας οδηγούν σε χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τη χρησιμότητα των δύο θεωρήσεων και της μεταξύ τους σχέσης.

1. Οι όροι.

Η ανάγκη της κοινωνιολογικής ανάλυσης για θεωρητικά εργαλεία οδήγησε στη χρήση όρων όπως «στρωμάτωση», «ανισότητες», «τάξεις», «φύλο» οι οποίοι επινοήθηκαν για να περιγράψουν τις κοινωνικές διαφορές και τους κοινωνικούς διαχωρισμούς που υπάρχουν στις σύγχρονες κοινωνίες. Η επιλογή του χαρακτηριστικού βάσει του οποίου προσδιορίζονται και ιεραρχούνται οι κοινωνικές ομάδες οδήγησε στη δημιουργία διαφορετικών βασικών εννοιών.

Η βεμπεριανού τύπου ανάλυση χρησιμοποίησε τα χαρακτηριστικά του κοινωνικού γοήτρου, μια ανάλυση η οποία απεικονίζει τις σχέσεις εξουσίας οι οποίες διέπουν μια κοινωνία, για να μελετήσει τις κοινωνικές ανισότητες. Η έννοια της κοινωνικής στρωμάτωσης είναι η έννοια που προέκυψε από την ανάλυση αυτή.

Η μαρξιστική ανάλυση χρησιμοποιεί μια πιο αυστηρή θεωρητική έννοια, την έννοια της κοινωνικής τάξης. Σε αυτήν την περίπτωση, οι κοινωνικές ομάδες δεν διαχωρίζονται βάσει των επιμέρους διαφορών, αλλά ορίζονται με βάση τις σχέσεις ιδιοκτησίας και αποτελούν διακριτές δομικές θέσεις ενός οικονομικού συστήματος (Παπαδόπουλος 2008: 163-164).

Τις τελευταίες δεκαετίες άρχισε να αναγνωρίζεται στους κόλπους της κοινωνιολογίας και η σημασία της έννοιας του κοινωνικού φύλου, του νοήματος δηλαδή που αποδίδουν οι άνθρωποι στο γεγονός ότι υπάρχουν δύο φύλα. Ένα νόημα το οποίο κατασκευάζεται κοινωνικά, διαφέρει από κοινωνία σε κοινωνία, βρίσκεται συνεχώς υπό αίρεση και τροποποιείται (Καβουνίδη 2008: 201).

Η παραδοσιακά κεντρική θέση της έννοιας της κοινωνικής τάξης στην κοινωνιολογική ανάλυση άρχισε να τίθεται σε αμφισβήτηση προς τα τέλη της δεκαετίας του 1970 καθώς οι κοινωνιολόγοι άρχισαν να επικεντρώνονται στους κοινωνικούς διαχωρισμούς με βάση το κοινωνικό φύλο. Αυτό οφείλεται κυρίως σε δύο λόγους. Ο πρώτος λόγος είναι οι κοινωνικές αλλαγές που αφορούν τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και γενικότερα σε όλες τις σφαίρες της κοινωνικής ζωής και η αύξηση του αριθμού των νοικοκυριών που δεν ταίριαζαν στο κυρίαρχο μοντέλο του «άντρα κουβαλητή». Ο δεύτερος λόγος είναι η φεμινιστική κριτική που ασκήθηκε στην κοινωνική θεωρία γενικότερα και εκφράστηκε και στο πεδίο της κοινωνικής στρωμάτωσης (Παπαδόπουλος 2008: 166).

2. Η παραδοσιακή αντίληψη.

Η παραδοσιακή αντίληψη όπως εκφράστηκε στο κλασικό (κατά τον Μοσχονά) άρθρο του Γκόλντθορπ το 1983, βασίζεται σε δύο υποθέσεις: ότι η βασική μονάδα ανάλυσης της κοινωνικής στρωμάτωσης είναι η οικογένεια και όχι το άτομο και ότι η ταξική θέση της οικογένειας ορίζεται από τη θέση του άντρα - αρχηγού της οικογένειας (Μοσχονάς 2005: 245). Όπως όμως επισημάνθηκε από τον ίδιο τον Γκόλντθορπ, αυτή η «συμβατική» αντίληψη για τις κοινωνικές τάξεις μπορεί να υπονομευτεί από δύο υφιστάμενες κοινωνικές τάσεις: την αύξηση του αριθμού των οικογενειών χωρίς άνδρα «αρχηγό» και την αύξηση του αριθμού των παντρεμένων γυναικών που απασχολούνται. Αν η πρώτη τάση εισάγει απλώς ορισμένα πρακτικά και εμπειρικά προβλήματα, η δεύτερη τάση δημιουργεί σημαντικά προβλήματα, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις των οικογενειών όπου οι δύο σύζυγοι κατατάσσονται, σύμφωνα με το επάγγελμά τους, σε διαφορετικές κοινωνικές τάξεις (Παπαδόπουλος 2008: 170-171). Είναι φανερό ότι η παραδοσιακή θεώρηση δεν επιτρέπει την εισαγωγή του κοινωνικού φύλου στη συζήτηση περί κοινωνικής στρωμάτωσης. Η «απο-ατομικοποίηση» των τάξεων που χαρακτηρίζει την κυριαρχία της δομικής ανάλυσης στη βεμπεριανή και στην μαρξιστική θεώρηση, παραβλέπει την επίδραση των ανισοτήτων ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας. Έτσι, η κριτική που ασκήθηκε στη συμβατική προσέγγιση του Γκόλντθορπ

από διάφορες πλευρές, οδηγεί σε δύο σύνθετα κριτικά ερωτήματα που επισημαίνει ο Παπαδόπουλος και τα οποία αμφισβητούν την εξηγητική και ερμηνευτική σημασία της «συμβατικής» προσέγγισης: ποια είναι η καταλληλότερη μονάδα για την ανάλυση της κοινωνικής στρωμάτωσης, η οικογένεια ή το άτομο και πώς εντάσσεται η οικιακή εργασία των γυναικών στην κοινωνική στρωμάτωση; (Παπαδόπουλος 2008: 171).

3. Κριτική, αμφισβήτηση και προσπάθειες σύνθεσης.

Πάνω σε αυτά τα δύο ερωτήματα αναπτύχθηκαν δύο άξονες κριτικής: η Στάνουορθ απορρίπτει την χωρίς επιχειρήματα επιμονή στην ενιαία φύση της οικογένειας η οποία όπως υποστηρίζει χρησιμοποιείται για την παράβλεψη ενός «υποδεέστερης» εξέλιξης ανθρώπινου δυναμικού λόγω των αναγκών της ταξικής ανάλυσης. Επισημαίνει πως η αποτίμηση της ταξικής θέσης των γυναικών με βάση την απασχόλησή τους γίνεται υπό διαφορετικές προϋποθέσεις από αυτήν των ανδρών λόγω των διαφορών στην απασχόληση ανδρών και γυναικών. Ανασκευάζοντας και το τρίτο επιχειρήμα του Γκόλντθορπ, δείχνει ότι οι σύγχρονοι γάμοι δεν είναι ομόλογοι σε σχέση με την κοινωνική τάξη όπως ισχυρίζεται ο Γκόλντθορπ, γεγονός που αποκρύπτει τις διαφορές στην ταξική θέση μεταξύ των δύο φύλων, θεωρώντας ότι οι ταξικές εμπειρίες των δύο φύλων είναι παρόμοιες (Παπαδόπουλος 2008: 172).

Από το δεύτερο ερώτημα προκύπτει εξ' αντικειμένου η διάκριση ανάμεσα στις ανισότητες που προκύπτουν από την ιεράρχηση των επαγγελματιών και την ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής και στις ανισότητες που απορρέουν από το οικογενειακό σύστημα. Η Στέησν συστηματοποιεί αυτήν την διάκριση μιλώντας για δύο σφαίρες στη σύγχρονη κοινωνία, τη δημόσια και την ιδιωτική. Επισημαίνει το γεγονός ότι η έμφυλη διάταξη όπως ορίζεται στην ιδιωτική σφαίρα εκφράζεται και στη δημόσια σφαίρα, καθώς οι επιπτώσεις της στη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας, των πόρων και των δεξιοτήτων επιδρούν στον σχηματισμό των τάξεων και στη στρωμάτωση με βάση το κοινωνικό κύρος (Παπαδόπουλος 2008: 174).

Άλλοι κοινωνιολόγοι προσπαθούν να συνθέσουν το κοινωνικό φύλο με την ταξική θεωρία σε μια ενιαία θεώρηση. Έτσι, η Ουάλμπυ, ξεκινώντας από τη θέση ότι οι νοικοκυρές αποτελούν μια ξεχωριστή κοινωνική τάξη και υπονοώντας την ύπαρξη ενός πατριαρχικού τρόπου παραγωγής όπου οι άνδρες εκμεταλλεύονται την απλήρωτη εργασία των γυναικών - νοικοκυρών, υποστηρίζει ότι αρκετές γυναίκες βρίσκονται σε μια διττή ταξική θέση που προκύπτει από τη θέση τους στην αγορά εργασίας και την παροχή οικιακής εργασίας. Έτσι

η εμπλοκή ή η μη εμπλοκή ανδρών και γυναικών στη δημόσια και την ιδιωτική σφαίρα δημιουργεί διαφορετικές ταξικές κατηγορίες (Παπαδόπουλος 2008: 175).

Ανάλογη είναι και η θέση του Μαν, ο οποίος υποστηρίζει ότι, ενώ σε παλαιότερες κοινωνίες υπήρχαν οι προϋποθέσεις για να χρησιμοποιηθεί η θεωρία της κοινωνικής στρωμάτωσης, στις σύγχρονες κοινωνίες η υποχώρηση της πατριαρχίας, η επέκταση των κοινωνικών δικαιωμάτων και η επακόλουθη άρση των διαχωρισμών ανάμεσα στην ιδιωτική και τη δημόσια σφαίρα, οδηγούν σε μια αρκετά περίπλοκη μορφή κοινωνικής στρωμάτωσης όπου το κοινωνικό φύλο και η κοινωνική τάξη τμηματοποιούν το ένα τις επιπτώσεις του άλλου και δεν είναι εύκολο να διακρίνει κανείς ποιος από τους δύο παράγοντες παίζει τον κυρίαρχο ρόλο (Παπαδόπουλος 2008: 176).

Τις αλλαγές στις σύγχρονες κοινωνίες και ιδιαίτερα στον κοινωνικό καταμερισμό εργασίας επισημαίνει και ο Young. Η ευελιξία στην αγορά εργασίας έχει μεν ως αποτέλεσμα τη μείωση της ανισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, οδηγεί όμως και σε αύξηση των ανισοτήτων μεταξύ των ίδιων των γυναικών. Ο νεοφιλελεύθερος χαρακτήρας της παγκοσμιοποίησης και η συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους που αυτός συνεπάγεται, οδηγεί σε έναν καταμερισμό εργασίας που περιλαμβάνει «κυρίες» οι οποίες εργάζονται στην επίσημη αγορά εργασίας και «υπηρέτριες» οι οποίες στηρίζουν τις εργαζόμενες γυναίκες στη φροντίδα του σπιτιού και των παιδιών. Έτσι, η είσοδος των γυναικών στην αγορά εργασίας εντείνει την κοινωνική διαφοροποίηση μεταξύ των γυναικών. Οδηγούμαστε έτσι στο συμπέρασμα ότι οι διαιρέσεις κατά φύλο σε μια κοινωνία βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση με τις διαιρέσεις κατά τάξη και όπως σημειώνει ο Miliband, η κοινωνική κατηγορία «φύλο» δεν μπορεί να διαχωριστεί από την κοινωνική κατηγορία «τάξη», με την έννοια ότι η θέση των γυναικών στις σχέσεις μεταξύ των δύο φύλων εξαρτάται από τη θέση τους στην ταξική δομή (Μοσχονάς 2005: 258-259).

Νεώτερες συζητήσεις για την κοινωνική τάξη αμφισβητούν τη σημασία της ως εργαλείο για τη μελέτη των σύγχρονων μεταμοντέρνων κοινωνιών. Πολλοί αναφέρονται στον «θάνατο των κοινωνικών τάξεων», όπως οι Πακούλσκι και Ουώτερς, δεδομένου ότι, όπως λέει ο Παλ, η κοινωνική τάξη ως έννοια δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στα νέα φαινόμενα που εμφανίζονται στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα. Σύμφωνα με αυτήν την κριτική, η κοινωνική τάξη περιορίζεται σε συγκεκριμένους τομείς της κοινωνικής ζωής (κυρίως οικονομικούς), ενώ αγνοεί άλλους όπως η κατανάλωση, η ιδεολογία και ο πολιτισμός. Σε αυτήν την

αμφισβήτηση της κοινωνικής τάξης, ο Ράιτ αντιτείνει την αυξανόμενη πολυπλοκότητα των ταξικών σχέσεων και υπογραμμίζει την ανάγκη ανακατασκευής της ταξικής ανάλυσης (*Παπαδόπουλος 2008: 190-192*).

Στη συνέχεια θα δούμε την αλληλεξάρτηση κοινωνικού φύλου και κοινωνικής τάξης σε δύο συγκεκριμένους τομείς, την εκπαίδευση και την μετανάστευση.

4. Στην πράξη: μετανάστευση και εκπαίδευση.

Η Καβουνίδα επισημαίνει τον τομέα της μετανάστευσης ως έναν από τους τομείς όπου αναδεικνύεται η σημασία του κοινωνικού φύλου για την κατανόηση της κοινωνικής πραγματικότητας (*Καβουνίδα 2008: 201*). Μελετώντας την αναλογία ανδρών και γυναικών στις μεταναστευτικές ροές προς την Ελλάδα, η Καβουνίδα εντοπίζει μια έντονη διαφοροποίηση ανάλογα με τη χώρα προέλευσης. Συγκεκριμένα, υπάρχουν χώρες η μεταναστευτική ροή των οποίων κυριαρχείται (σε ποσοστό μεγαλύτερο του 60 τοις εκατό) από γυναίκες, ενώ σε άλλες από άνδρες. Η περίπτωση των Φιλιππίνων έχει συγκεντρώσει την προσοχή πολλών ερευνητών, καθώς το κράτος εφαρμόζοντας έντονα διαφοροποιημένες κατά φύλο πολιτικές, διαμόρφωσε τη ροή των μεταναστριών από τις Φιλιππίνες. Η συστηματική εκπαίδευση νοσοκόμων και οικιακών βοηθών «προς εξαγωγή», οδήγησε στη δημιουργία του στερεότυπου της Φιλιππινέζας οικιακής βοηθού (*Καβουνίδα 2008: 214-217*).

Η Καβουνίδα επισημαίνει επίσης το γεγονός ότι στις χώρες υποδοχής η απασχόληση των γηγενών γυναικών εξαρτάται συχνά από την πρόσληψη μεταναστριών οικιακών βοηθών οι οποίες εργάζονται με χαμηλές αποδοχές και σε δύσκολες συνθήκες εργασίας. Αυτό το γεγονός είναι ενδεικτικό των σχέσεων εξουσίας που υπάρχουν ανάμεσα σε γυναίκες διαφορετικών κοινωνικών τάξεων (*Καβουνίδα 2008: 211*). Παρατηρούμε δηλαδή πώς το κοινωνικό φύλο - όπως αυτό εκφράζεται στη χώρα προέλευσης - επηρεάζει τη διαμόρφωση των κοινωνικών τάξεων στη χώρα υποδοχής, δημιουργώντας και ενισχύοντας μεταξύ των γυναικών την τάξη των «υπηρετριών» και την τάξη των «κυριών» που αναφέρει ο Young.

Η Lucey εξετάζει την επίδραση της κοινωνικής τάξης και του κοινωνικού φύλου στη σχολική επίδοση στα σχολεία της Αγγλίας. Παρόλο που οι επιδόσεις των κοριτσιών της εργατικής τάξης έχουν βελτιωθεί σημαντικά, η Lucey επισημαίνει ότι οι επιδόσεις των μαθητών και μαθητριών των μεσαίων τάξεων παραμένουν πολύ ανώτερες από τις αντίστοιχες της εργατικής τάξης (*Lucey 2008: 268*). Τα ευρήματα της Lucey στην έρευνα που διεξήγαγε μεταξύ δύο ομάδων κοριτσιών της εργατικής και της μεσαίας τάξης επιβεβαιώνουν την άποψη των

Arnot et al. (1999) ότι οι κοινωνικές τάξεις παραμένουν ένας βασικός παράγοντας της εκπαιδευτικής επιτυχίας και ότι οι διαφορές που οφείλονται στο κοινωνικό φύλο αμβλύνονται στις ανώτερες τάξεις (Lucey 2008: 270). Ενώ στα κορίτσια της μεσαίας τάξης παρατηρήθηκε μια ομοιογενής εκπαιδευτική επιτυχία, στα κορίτσια της εργατικής τάξης το επίπεδο των επιδόσεων ήταν σχετικά χαμηλό (Lucey 2008: 276).

Η Lucey ερμηνεύει αυτές τις παρατηρήσεις ως αποτέλεσμα μεταξύ άλλων του γεγονότος ότι οι οικογένειες της μεσαίας τάξης επενδύουν πλέον και στις κόρες τους το ίδιο πολιτιστικό, οικονομικό, κοινωνικό και συναισθηματικό κεφάλαιο όπως και στους γιους τους, με στόχο τη διατήρηση και αναπαραγωγή της κοινωνικής τους θέσης (Lucey 2008: 278). Από την άλλη, η εκπαιδευτική επιτυχία για τα παιδιά της εργατικής τάξης εμπεριέχει το στοιχείο της διαφορετικότητας και του διαχωρισμού καθώς σημαίνει ότι διαφέρουν σημαντικά από την πλειονότητα των ατόμων του κοινωνικού τους περιβάλλοντος (Lucey 2008: 281-282). Βλέπουμε λοιπόν πώς σε αυτήν την περίπτωση η κοινωνική τάξη διαμορφώνει διακρίσεις και διαχωρισμούς που σχετίζονται με το κοινωνικό φύλο.

Συμπεράσματα

Η έννοια της κοινωνικής τάξης τέθηκε υπό αμφισβήτηση καθώς με την εξέλιξη των κοινωνιών δεν ήταν πλέον σε θέση να ερμηνεύσει από μόνη της τις κοινωνικές μεταβολές. Η υποχώρηση της πατριαρχίας, η είσοδος των γυναικών στην αγορά εργασίας και η άρση της απομόνωσής τους εντός της ιδιωτικής σφαίρας, οδήγησαν σε προβληματισμούς που χρειάζονταν ένα νέο θεωρητικό εργαλείο. Η έννοια του κοινωνικού φύλου μπόρεσε να δώσει απαντήσεις σε πολλά από αυτά τα ζητήματα, εξηγώντας μεταβολές στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία γενικότερα που δεν θα μπορούσαν να αναλυθούν με τις παραδοσιακές θεωρήσεις της κοινωνικής στρωμάτωσης και των κοινωνικών τάξεων. Ωστόσο, φαίνεται πως η συζήτηση για τον «θάνατο των κοινωνικών τάξεων» είναι πρόωγη, καθώς οι ταξικές διαφορές παραμένουν εμφανείς και εξηγούν πολλά φαινόμενα της σύγχρονης κοινωνίας. Το κοινωνικό φύλο παίζει σημαντικό ρόλο στην κατανόηση των κοινωνικών μεταβολών αλλά πάντα διαπλέκεται με την κοινωνική τάξη, όπως φαίνεται από την αλληλεπίδραση των αποτελεσμάτων τους στους τομείς της μετανάστευσης και της εκπαίδευσης. Ας επισημάνουμε τέλος ότι η απουσία της έννοιας του κοινωνικού φύλου και της μελέτης των έμφυλων διακρίσεων από τις παραδοσιακές θεωρήσεις δεν είναι δύσκολο να εξηγηθεί αν αναλογιστούμε ότι αυτές οι θεωρήσεις διαμορφώθηκαν από ανθρώπους που ζούσαν σε μια έντονα πατριαρχ-

χική κοινωνία, στην οποία οι έμφυλες διακρίσεις θεωρούνταν τόσο φυσιολογικές και δεδομένες που ήταν πρακτικά αόρατες.

Βιβλιογραφία

- Καβουνίδη Τ., *Κοινωνικό φύλο και μετανάστευση*, στο Κονιόρδος Σ. (επιμ.), *Ανθολόγιο Θεωρητικά Διλήμματα και Κοινωνική Πραγματικότητα*, ΕΑΠ, Πάτρα 2008.
- Μοσχονάς Α., *Τάξεις και στρώματα στις σύγχρονες κοινωνίες: ερμηνευτικές προσεγγίσεις και ειδικές αναφορές*, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2005.
- Παπαδόπουλος Α., *Η συζήτηση σχετικά με το κοινωνικό φύλο και την κοινωνική τάξη*, στο Κονιόρδος Σ. (επιμ.), *Ανθολόγιο Θεωρητικά Διλήμματα και Κοινωνική Πραγματικότητα*, ΕΑΠ, Πάτρα 2008.
- Lucey H., *Κοινωνική τάξη, φύλο και εκπαίδευση* στο Francis F. And Skeldon C. (επιμ.), *Διερευνώντας το κοινωνικό φύλο: σύγχρονες προσεγγίσεις για την εκπαίδευση*, ΚΕΘΙ 2008.

You are free:

- to copy, distribute, display, and perform the work

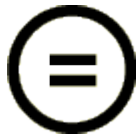
Under the following conditions:

Attribution. You must give the original author credit.

Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.

No Derivative Works. You may not alter, transform, or build upon this work.

- For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.
- Any of these conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.

Your fair use and other rights are in no way affected by the above.